

F O A I E

п е п т р ѣ

ИМЕНІЕ, ІМІНЬ ІОНІ ЛІТЕРАТОРЪ.

№. 20.

ЖОІ, 17. МАІѢ.

1851.

DIN DOK MINTELE ИСТОРИЧЕ DECIPRE STA-
РЕА ПОЛІТИКЪ ИН ЕРАТИКЪ А РОМЪНІЛОР
DIN ТРАНСІЛВАНИЯ.

(Брмаре).

Ракоді ну се ліпішті, ші кавсъ дн апвл 1660, о алтъ жпкврсь а Тсрчіор, карі предаръ цеара ші маі днфрікошат; 4000 de трансілвані пріопш, ші tot atътеа капете тыяте се дссеръ de ачешгіа ла Adrіanopolі. — **Дн** сфѣршті Ракоді тврі ръпіт дн 1660; Бѣрсанѣ се оторъ de Ioane Кемені дн 1661, Кемені се оторъ дн фгъ de каї Тсрчіор дн 1662; ші Mixail I. Анафі remasce Domn, чел маі таре връшаш аз реліцівні ротъпешті. Сава кътъ къ тóте ачестеа съ жтвльпзескъ пе тіран, ші добънді dela дѣпсѧ єпівіді (1663), пріп каре се скѣтеск преодіт ротъпі de a пъті dičima din вінбрѣ; ші дн апвл 1673, алтъ, пріп каре се скѣтеск de dičima din тóте аверілє лор. Пептрѣ реставрареа pecidenцій тітрополітане че- леі стрікate de тътарі, плекъ Сава дн Ressia ші adspѣ вані дела крединчиші. Даръ din кавса зе- лвлі сеі челвѣ реліціос жші фъкъ тарі іпітічі пе калвіп ші маі въртос пе Епіскопзя лор Mixail Тофео, каре порпі інтріці асвпра лві Сава. Пріп- чіпеле Анафі комъндъ дн апвл 1680 съ се adspе cinod, пептрѣ пъріле фъквте de калвіп асвпра ті- трополітвлі ротъп. Предікаторія калвіп Ioane Верештарті цуін прещедінца дн фрптеа тесеі. Сава се adspе жпніпте, ші епіскопзя калвіп кълкъ ла тіжлок ка аксаторів. Cinodъ чел комъндат ші amenіпцат de калвіп афль віловаг пе тітропо- літвлі, ші дспѣ стървіпцеле аксаторілор дн де- псе din дргъторія епіскопаль, пріпчіпеле Анафі жарпкъ дн прінсіре дн кастелвл сеі din Блаш.

Тот жптр' ачел an са алес тітрополіт de ci- nod Iosif Іеромопахъ, ші са тріміс дн цеара ро- тъпескъ ка съ се хіротонісескъ. Ноі пзнет аічі

din кріосітате актъ de хіротоніе прекзт са афлат жп kondika de хіротонії din Бакврещті:

De време че пресънта тітрополіе а Белградъ- лі (Алва - Іслія) din цеара Apd лвлі аз ръпас фѣр de пъсторії, чел маі de nainte тітрополіт Сава скоцъндвсє din сказн de чел че domneşte аколо Краізя Apd лвлі, жппрезнь къ тот сватъ църї ші а протопопілор бесеरічій постре карії съпт аколо, пептрѣ але лві пършті, de кареле сватъ ка піште бтепі словозі лві ждекат аколо, пепох- тінд ждекатъ de aіср , ші алегънд de аколо Краізя къ тот сватъ църї, ші къ воја протопо- пілор ші крещтіпілор православічі карії съпт а- коло лъкбіторї, пре Kip Iosif Іеромопахъ, а фі тітрополіт дн сказпзя ачеста че есте маі със zic: търтзісіт а фі от къ крединцъ квратъ ші къ ві- ѿу скъфлескъ, лві тріміс аічі ла ноі съ се хіро- тонісескъ дспѣ леце, вінд лвіпгъ джпсѧ тартзрі трімеші din православічі протопопі доі. Decei Мърія са прѣлѣтіпатъл ші ввпзя крещтіп Domnul пострѣ Iv. Сербан Воевод жппрезнь къ тот сва- съл търї сале ші къ ноі din превпъ, аз сокотіт съ се хіротонісескъ ачест Kip Iosif Іеромопахъ, дспѣ към лві алес цара de аколо, ка съ пз ръ- тые ачел сказн въдѣв ші крещтіпій de аколо фъ- ръ шъсторії: пептънд чел маі de nainte съші добъндескъ сказпзя, адекъ тітрополітъ Сава, пептрѣ пептърателе обічеіврі ші токтёле че аре республіка църї Apd лвлі. Пептрѣ ачea саіш ші скріс ачест лвікъ дн kondika църї ка съ се штіе, ші саіш іскъліт маі жос жппрезнь къ ноі ші алді фраді Arхіереї карії саіш афлат аічі, піс: тесца Август 23. dni, лёт 7188.

† Владика Teodocie.

† — — — Neophytos.

† 'O πρѡн Lachædaionias 'Iwácsař.

Iosif къ тіла лві Dvntпezej ръпдійт світ ача- стъ світъ тітрополіе а Apd лвлі къ гара

фъгъдбеск. (Бртозъ: Ерез житръ възл Джеz шчл., апоj:) Възъ ачаста съфері ѹпі прійтеск ші челе шанте съвъте съвоаръ, шчл. Ші іар жикъ таj търтъріеск съ пъзеск ші пачеа весерічі: ші житръ тотъ вртътъ віеџі теле съ нз гъндеек асвпра еi піскаре лвкврі жп потрівъ пічі жит'вн кіп. Че къ тогъл съ бртоз ші съ тъ плек жицътърілор челор въне, але прѣсвътълві тієж стъпъ ші віртърівъ а тогъ цара Багровлахіе Kip Teodocie, шчл. шчл.“

Din ачест акт се веде къ тітрополії Трапсіланіе се хіротонія de тітрополії цері ро-тъпешті, карі се сокотія дрепт есархі аi епіско-пілор din церіле съпзесе коропії Багаріе, ші de а-чеса се пъміа ші тітрополії аi Багровлахіе.

Даръ съ не житрочет іаръші ла Сава. Ачеста се афла тот жп прінсопе, ші съферіа вътъ ші челе таj грозаве кіпврі din партеа тірапблі Апаfі. Се веде къ аміції ші партісані лві се адресасеръ кътре пріпчіле Цері ро-тъпешті, Сърван Капта-квзін, пентръ ліверареа ші рестітвіреа лві, ші къ Серван скрісе се лві Константін Брънковеанъ пле-піпотенциарівъ сеъ ла Константінополі, ка ачеста съ тіжлоческъ ла квраторі Трапсілані карі се афла ла портъ, съл реславіе сеъ не сказвъ ті-тітрополітан; прекът търтъріесе ачеста скри-соаре:

„Ізвстрісітъ Domus Константін Брънковеанъ пле-піпотенциарівъ житъцатълві пріпчіле ал Цері ро-тъпешті Серван Капта-квзін, а червт de-ла поj, ка релігіоне лор съ аівъ есерчіці лівер дъпъ зансда челор вътъръші, ші жицелентъ Domus тітрополітъ Савъ, каре с'а жикъ фъръ вінъ de гъвернъл de акът чел тіранік ал лві Анафі, съ се реславіе съ i se pedintergréze чіпстега простітвітъ. Ші fiind къ черереа лві е квийніосъ, поj юам dat acentimentъл пострѣ; de бръ че пъсторія лві Dzej есте de a domni песте съфлете, ші n'a жицьдйтіt фінілор de a жицедека ші de aі лвка жп кон-търъ. Чине поjе кълка песте тарцініле пъріод-лор? Фбрія тіранікъ тврвръ релігіоніе, тінтіа съпътъсъ ле pedintergrézъ. Аша даръ поj съпът-д-семінарій квраторі аi пъчії пъвліче ші аі скъпіе пострѣ патріе Трапсіланіе, фачет къпоскѣт тът-рор челор че се квіне, къ дѣкъ вом ажвіце къ ажвіторівъ лві Dzej дорітъл скоп, вом фаче ка ре-лігіоне ортодоксъ, de комп ро-тъпескъ, съ се ре-стъліескъ жицітъа пріпчілатълві жп веkea са лі-вертате къ черемоніе челове обічнівіте din веkіme,

къ есерчіціл мівер дъпъ капопеле патріе, ші къ тоте челе опріте жп контра воіпіе лор, ші не вом стръді съ реставріїт пе тітрополітъ Сава къ тотъ чіпстега ші авторітатеа жп дргътъоріа са de таj жицітъ, ші жі вом протекта пе еi жп кон-тра тътврор асвпрітіорілор игът жп релігіоне, кът ші жп лівервл есерчіціл ші черемоній. Ші спре обсервареа ачестора не жпдеторът пе съпта кре-динъ крештінъ пріп ачеастъ карте житрітъ къ сіділвл пострѣ чел обічнівіт ші къ съвскріпчіонеа пострѣ. Дат жп Константінополі жп 21. Август, апза 1681.“

Ладіслаш Чіакі (L. S.)

Кристофор Паско (L. S.)

Даръ ачестій квраторі нз пътвръ съ ръсторпе пе Апаfі ші гъвернъл лві чел тіранік. — Мітрополітъ съфері кіпврі песпзес, din Блаш фз дъс ла Віпці, ші аколо жп вісерікъ жицітъа пъвлікъ-лві фз десвръкат de вестмінтеле архіерешті жп формъ de деспреоціре, дъпъ ачеса фз іаръші архі-кат жп прінсопе, de зnde се скотеа жп тоте ві-періле ші се вътъа къ тоіеце пъпъ ла тоарте. Аша се съфърші ачест тартир аi крединге ро-тъ-пешті!

Мітрополітъ Іосіф жикъ тврі жп апза 1682, ті жп локъл лві се хіротонії Ioасаf, (1. Апріле 1682.) Даръ пічі ачеста нз пъсторі твлат, чи тв-рind фъкъ лок лві Сава III. (1684?), ші ачеста лві Варлат (1687?), дъпъ каре дртъ Теофіл жп 18. Сентемврі 1693, прекът търтъріеск актеле лор de хіротоніе din Багарішті.

Ачеастъ ренеде тттаре de шесе тітрополіді жп трейспрежече апї, не дъ о віе добадъ деспре песекврапца віеџі лор съпъ інфлазіоне калвінъ. — Акът се скітвъ счена.

Mixaia I. Апаfі твріce жп 13. Апріліe 1690, лъсънд пе фіїл сеъ Mixaia II. Апаfі, авіа жп вър-стъ de 14 anї, съпъ епітропія імператорівълві Леопольд. Mixaia II. се лъпъдъ de пріпчілат жп апза 1696, шіл деде лві Леопольд ші зртъторілор лві жп імперій. De аічі жичепе а се скітва сбртеа Ромъпілор жп тоте респектеле, даръ таj алес жп чел еклесіастік. Мітрополітъ Теофіл жицемнат de прімателе лві, Іесвітъ Назл Барані, отърж съ се зпескъ къ вісеріка ро-тъп (апъсаль) ка къ тодъ ачеста съ жицретезе стареа клербліті ші а по-пъвліті ро-тъп челві апъсат ші ліпсіт de тоте дреп-търіле, ші съл пъпъ житр'о категоріе къ католічі

de съпт корона Бугарієї каре акт а веніт къ то-
тъл съпт Австроія. Аша даръ адъпъ въ синод це-
перал ѝп лъза лът Феврврій 1697, ѩп Алба-Ісліа,
и ѩп каре се фъкъръ десватериле уртътре.

Шединга ѡптъе.

Мітрополітъ рефереште пе ларг персекці-
віле вісерічі ротъпешті съпт Домній Калвіл, кът
с'а сіліт Еретічі пріп арділе лор ка съ інфектезе
релігізпна вісерічі ротъпешті къ ересіа лор чеа
пестіферъ, п'ятеръ кърділе челе п'яне de ересії
тіпъріте ѩп літва ротъпескъ къ скоп ка съ тра-
гъ пе песітдіте пе Ротълі ѩп партеа лор; апої
кът с'а комъндат ші с'а ѡптъс клеркал ротъп
ка съ п'явліче ѩп вісерічі ші съ ѡпвеце попла, ка
къ ікбеле съпт п'ята п'яште орлатенте але вісе-
річілор ші але каселор, ші къ б'єпіл п'я съпт де-
торі а обсерва ажъпла Меркзреа ші Вінереа ші
челалате ажъпір але апълі, ба с'а комъндат Ро-
тъпілор съ тъпче карпе Меркзреа ші Вінереа,
ші п'ятеръ ачеаста с'а ординат вісітаторі еретічі
карі съ ѡптре ѩп каселе т'ятарор Ротъпілор ші
съ вісітезе д'єкъ еї г'єтеск в'якате къ карпе ѩп зі-
деле опріте de вісерікъ, din каре касе Ротълі
фербреа таќръ ѡпт'яп вас каре аскандеа кънд
ѡптра вісітаторії, ші ѩп алтъл карпе, каре ліл а-
ръта лор. Апої аратъ кът кътє аменіндури, ліпг-
шірі ші т'ястірі се сіліа ка съ ѡпдакъ пе Ротълі
съ ѡптъръшеге в'яреа къ формателе чеде пер-
версе але ересії лор, ші de ачеа da прерогатіве
таї марѣ преоділор ротъпі ші алтор б'єпіл карі
ѡптъръшіа ші кътта съ п'я ѩп лъкъре ачеа
ѡпвъцътъръ; д'єп' ачеа префера пе предікаторії
еретічі епіскопілор ротъпі, ші епіскопілі калві-
неск ѩі да п'ятере съпремъ песте мітрополітъ ші
клерка ротъп, ші къ п'ячі о opdine ші п'ячі о di-
сисъчівне а мітрополітъ п'я авеа п'ятере ші
т'яріе ѡпнітте de че се апрова ші се ѡптъріа de
епіскопіл калвінеск ка de въ оракл; ші ѩп кътє
алтѣ тодбрі се kinsia ші се въспіа ротъпі чеї
тарі ѩп кредінду, таї алес персонеле вісерічешті,
ба ѡпкъ се ші вътга, прекът с'а ѡптъпплат къ
мітрополітъ Сава II. (Ачеста шеънд о дать ла
таса пріпчілі Апафі ѩп Блапі, калвіл ка съл
потъ акуса ші къспі, аў кътпърат пе ф'єтее
простітвіть, ка съ адъкъ въ къдел ѡпфъшат ѩп
лок de въ копіл ап'ропе de т'ярте, съл ваптезе;
мітрополітъ сім'їнд ѡпшельчівна лор, се скълъ
de пе скълъ, се д'єсе ла ф'єтее, ші десфъкъ скът-
челе, възъ къделъ ші се ѡптърсе ла тасъ ші т'яе

о рідике din каре тъпка ел, (къчі ера Вінері), ші
о деде къпелві, къпеле о тіросъ ші п'я връ съ о
тъпче, мітрополітъ лът о в'якате de карпе din
влідъл din каре тъпка пріпчіле ші сектарії сеї,
ші о деде къпелві каре о ѡптвкъ къ пофтъ; атъпчі
мітрополітъ ръсп'їссе: Dékъ ар фі de леcea mea,
ар тъпка din в'якателе тел, ші ей л'аш ваптеза;
дар ф'їнд къ п'я фаче ачеаста, п'я e de леcea mea,
съл ваптезе аша даръ ачеа ка карі dinпревъ
тъпкъ тот ачелеаші в'якате, къ се п'ятеръ къ
дрептъл ѡптре аї лор. Пріпчіле лъп'їнд касъ
din ачеста, комъндъ съ ватъ къ тоіце пе мітропо-
політ, д'єп' ачеа 'л деде съл деспреотескъ ѩп
търгъл Віені, шіл ф'єкъ съл ватъ ѩп чеа таї
к'рзит mod, п'яп' ш' а dat св'флетъл). Даръ ѡп-
грезіа ші пе чеалалт клер къ сарпіл, сервіце,
зіле de кланъ, трів'яте, въті ші алте гретъці ка
пе п'яште церапі оваци. Іаръ актъ de кънд а п'я-
кът пр'єв'п'ял Dzej съ рестітв'ескъ ачеасть цеа-
ръ а Трансілавіе г'єверп'ял Аг'єстісім'ї касе
австріаче, domnілор сеї пропрії п'я epiditарі, а ѡп-
четат персекцізпна вісерічі ротъпе ѩп чеа таї
таре парте, ші п'я се таї чере п'ятика спре пачеа
доріть, de кът съ се трактезе ші съ се консултате
despre в'яреа к'редінде къ вісеріка ротано-ка-
толікъ, д'єп' dop'їнда чеа градіб'ї а Аг'єстісім'ї
їм'ператорії Леопольд че domnілор феріч. Ші
къ таї т'ялте алтеле асемінє ѡпдемп'ї мітропо-
літъ пе клер, есп'єе стареа de таї ѡпнітте а ві-
серічі, ші аратъ фолосъл ші в'яле каре ар ресла-
та din в'яреа оферіть de ім'ператорії. Ші къ аче-
стіа се ѡпкей щединга din ачеа zi.

Шединга ад'ова.

А д'єза zi с'а адънат мітрополітъ ші чеалалц
din клер ші аў ѡпчіп'ї а се консултат деспре то-
дъл de a се в'ялі, ші ѩп спедіе с'а консултат de-
спре Rіt, ка п'я к'тва съ се ск'їп'є къ ѡпчіп'ї
рітъл с'а dісчіп'їа, ші съ се съвстітв'ескъ ал ві-
серічі латін, апої ка календарілі в'яків съ п'я се
съвстітв'ескъ чеал'ї пої, чи п'яп' кънд чеалалц п'я-
нід'ї de rітъл греческ ѩп церіле касеї австріаче
вор р'яп'їе ѩп в'ялі календарілі чеал'ї в'яків, съ
р'єтъє ші в'ялі. Афарь de ачеста в'ялі съ по-
ть аве ѩп т'яте локвріле вісерічі de rітъл лор, ші
ка п'я к'тва, в'ялі съпт п'ялі Ротълі в'ялі ші
п'яп' преоці, съ ф'є сілід'ї а приїмі тістеріеле де-
ла преоці латін, чи съ по'тъ к'єма пе преоці de
rітъл лор; ѩп ж'єдекъці съ п'я п'ярч'єз' д'єп' дреп-
тъл капонік ал латінілор, чи д'єп' кап'єле ші di-

стіпліа вісерічії гречешті; а таї твял de кът ла челе патрв ппнте, съ пг фіе констръпсь вісеріка ротъпескъ спт пічі вп претест. Тот фелл de дрептврші de лібертьці съ се dea вісерічі-лор ші персопелор вісерічешті de рітвла греческ-ка ші вісерічілор ші персопелор вісерічешті de рітвла латіп; ші Ротъпіл съ пг се таї сокотескъ de суперіці, чі ка фій прийтід аї патріе. Днпъ че аї десвѣтъ віне ачестеа, аї фъгъдвіт къ вор пріїмі впіреа, даръ спт ачеастъ dekiaračівне:

1. Вісеріка ротъпескъ съ ціє пептрв tot dé зпа челе патрв ппнте каре конпрнд съпта зпіре, іаръ ла таї твял съ пг се констръпгъ спт пічі вп претест. Челе патрв ппнте каре конпрнд впіреа съпта челе вртътбore: 1. Понтефічеле roman есте капл възгт ал тóтей вісерічії крештіne din літме; 2. Пъпна azimъ е матеріе дествль пептрв містерія езхарістії; 3 Афаръ de чер, скавпз феріцілор, ші de iad, пріпсóреа kondemnaцілор, таї есте вп ал треілé лок днп каре се ціп свфлете-ле челе пе квръціт ші се квръць; 4. Спірітвла съпта, а треіа персопъ днп трінітате, ппрчеде dela татъл ші de ла фібл.

2. Дрептвла канопік каре се пптенште днп літ-ма ротъпескъ правіль, съ ръшпъ днп пптеро, а-фаръ de челе че се афль конграре съпта впіръ, ші днпъ дъпса съ се ппрчезъ днп жвдекъд.

3. Персопелор каре се афль днп сервідів вісе-річеск, преодії, дрегъторії вісерічешті, прекът dia-копії, канторії, даскълії ші параклесіарії, съ се вв-кбре de ачелаші дрептврі, прівілеціе, сквтірші лібертьці, де каре се ввкбр преодії romanо-като-лічі саї de рітвла латіп днпъ съптиде канопе ші дз-пъ статвеле рецілор Болгарії.

4. Ротъпіл лаїчі впіці къ вісеріка romanъ, съ се прійтескъ ші съ се днпітезе ла тóтей дрегъ-торіїде, ка ші бтеші de челелалте пацівні ші ре-ліцівні прійтігте днп патріе, ші фій лор съ се прі-тескъ ла сколеле латіпе католічі ші ла фпндъчів-піле сколастічі фъръ dictiопере.

5. Съ се днпгріжескъ пептрв съвсістінда квве-нітъ а тітрополітвла вісерічії ротъпе. — Къ ач-естеа се філі шедінца ачестеа зілв.

Шедінца а треіа.

Днп ачеастъ шедінцъ се отърж ка актеле ше-дінціe din zioa din вртъ съ се тріпіцъ азгустісі-твла імператорії Леопольд, ші eminentісітвла архієпископ прімателві Болгарії de Колоніч. Днп' ачеаа се лаїч ла досватере квселе de къстъго-

риє ші de жвдекать. Ші днп філі се днпків сі-подза. —

Актвла каре се тріміс ла локвріле ппмітє се формвль къ мода ачеста:

„Noi Teofila din градіа яї Dzej епіскоп вісе-річії ротъпешті din Трансільванія ші din пърділе Болгарії челе впітє къ джна, ші тот клервла аче-леаші вісерічії, фачет квпоскѣт пріп ачеста тъ-тврор челор че се кввіне, къ цінд пої cinod үнеп-рал днп япна трекът а яї Феврварій днп Алба-Ізліа, ам отържт къ глас зпанім, къ воіш съ пе-дітіорческ днп епіод съптеї матрі вісерічії romanо-католічі, ші съ пе ревніт къ дъпса, пріїмінд, тър-тврісінд ші крежънд тóтє челе че прійтеште, тър-тврісіште ші креде ачееа. Ші таї въртос тър-тврісіт ачеле патрв ппнте, днп каре пе ам десвѣ-пат пъпъ актъ:

1. Рекъпоаштем къ поптефічеле roman есте вапвя възгт ал тóтей вісерічії крештіne din літме.

2. Мъртврісіт къ афаръ de чер, скавпз фе-ріцілор, ші de iad, пріпсóреа kondemnaцілор, таї есте ші ал треілэ лок, днп каре се ціп свфлете-ле челе пеквръціт днпкъ, ші се квръць.

3. Кредем къ пъпна azimъ есте матеріе дествль пептрв chia Domnulâi ші а містеріялві лі-тврії.

4. Кредем къ спірітвла съпта, а треіа персопъ днп трінітате, ппрчеде dela татъл ші dela фібл, ші пріїмінд, търтврісіт ші кредем тóтє челелалте каре ле прійтеште, ле търтврісіште ші ле креде съпта матрі вісеріка romanо-католікъ.

Даръ черем dela маестатеа імперіаль ші ре-гајъ челе вртътбore:

1. Ка преодії ші дрегъторії вісерічешті de рі-твла греческ, съ се ввкбр de tot ачеле прівілеціе ші дрептврі, de каре се ввкбр пп ппта преодії romanо-католічі, чі ші аріанії, яткеранії ші калвії.

2. Ка днп фіекаре сат unde се афль преот, съ аїв вісеріка касъ парохіаль, ка преотва съ пг фіе сілт а шедé днп касъ сеаї пе лок стрвів.

3. Ка преодії съ deninzъ ші съ се диспвпъ de епіскоп, іаръ пг de лаїч ка пъпъ актъ.

Noi, zia, прептміїї Teofila епіскопз, ші тот клервла черем къ змілінд ачестеа dela маеста-теа імперіаль регаль, ші пе днпеторьш ла пп-теле таї съспоменіте, днпітезе пърітелві Наза-Барані, парох вісерічії romanо-католічі din Алба-Ізліа. Спра а квреа кредингъ ші днптвріре ам съвспріс къ шпна постръ ші ам днптвріт къ сіци-

алъ постгръ чеа епіскопа, ші аз алъверсітъдій клергълай.

Дат дн Альба-Ілія дн 21. Марці 1697.

Теофіл епіскопа ші
тот клеръл.

(Ва зрта).

Din Българ, 30. Апріл 1851.

Рѣдикареа знеі катедре de літератъра ромънъ за архіцимасіца католік din Timišiöra а фост de тълт проіентатъ жиалтълай міністеріт de кълтъръ ші жиалвъдътъл, ші de ші апроваітъ de ачеаста пз с'а пзтът пътъ астълі реаліза, din катса, къ individual, каре съ пътъ ръспнде кіемърій пзті професор de літератъра ромънъ а ліпсіт; dap ръдикълдсе педека ачеаста пріп превеніеніа D. Пътъръ Попескъ, пз с'а жиалързіат а съ пъші ла deckiderea катедреі, ші ал 30. Апріл 1851 съ фіе пептръ поі о zi de моментъсітате, към din anii віїдїй постре пътъ ачі жиалъдар вонъ кълта аі пзне алта асеменеа алътъреа. Zioa ачеаста ва фі пептръ поі de дълчеса ачееса адъчере амінте, къ с'а пзс жиалърса зи foundation кълтъра постръ —

Deckiderea катедреі ші жиалродъчереа D. Попескъ с'а фъктъ къ соленітате. Несте жиалтътате din сътъ de персопе аі фост de фадъ, пзтіне din даторінъ, челе маі тълте din zel, de a сърва zioa жиалъръ mod къвеніт. Жиал'честеа din зрътъ аі автъ окасіонеа а ведеа тълці Romъnії пътънтені din сателе вечіне. Бравій аченітіа аі веніт азуме ла Timišiöra, de a лга парте ла б соленітате, каре леа фост пътъ астълі неавзітъ ші износкътъ; дестъл леа фост а азі, къ ва съ се ръдиче дн Timišiöra о катедръ ромънъ, къ лор de ші пе дълвъдаді леа спзс інстінктъл сътъ, къ ачеаста ва съ аіве о моментъсітате пептръ інтересъл сътъ, ші пептръ ачееса ші аі дініт de даторінъ ла жиалтъреа еі дн віїадъ а фі de фадъ ші соленітатеа zilії а о търі къ пресінда са. Не жиалъдаций ачеаста пътънтені аі фъктъ, че аі сімдіт къ лі даторінда; dap че съ зічет de ачея жиалъдаді аі поетрі, карі аі штіт че ле o даторінда, ші п'аі фъктъ че десвъдъл съ фактъ? Жиальдар аі кълтате оіспелай ромънъ жиалъръ тълдіміеа адънатъ пре върваций сътъ, — еі п'аі фост ла deckiderea катедреі пресінди. Че венъсаре кръпченъ, къ жиалъръл

алт вестітъл, вітъ de пеамъл сътъ ші інтереселе попорълай сътъ, да съ ші соіеск жиалтіеа ламіл а фі износкъді de че сътіт.* Ші тоттій пзті пічі тълтъ дінтръ дъпшіл, пре каре пзтеле „Ромън“ пз лар фі жиалокат аколо, зnde de пресінте съ афъл. Аша пеа фост тодесна сортеа, рап аі автъ кат-се ромънъл de а се въквра, дар пічі атвпчі кънд съ въквра, съ пзті фіе въквріа de tot къратъ ші вътълвратъ.

Жи decrіpіerea соленітъл воіз съ фіз скварт. Жицептъл лаі фъктъ іспекторъл сколаріл като-літ къ о къвъттаре потрівітъ дн літва џерманъ, ші дзпъл ел тай ворбіръ діректоръл ціппасілай, іспекторъл школаріл ромън, тіпъръл студєнт Mariapескъ, каре жиалър'о къвъттаре преафортось de спре оріцінеа ромънілор ші веніреа словелор кі-річе жи літератъра ромънъ, жиалъчі пре тоді, къ тоге къ зпеле date din къвъттареа лаі пзтейл фі ръзимате пе izвобе історіче тай сігуре, ші маі пре зрътъ поі жиалродъзла професор. Ла гътате съ жиалърді жиалър'о адънападі „Спірітъл ромъніе“ въп-тат, de Mariapескъ.

Че съ маі зік, деспре імпресіонеа, каре ак-тъл ачеаста а фъктъ дн ініміле пресінілор ромънъ! Еі къ дзрере съ деспарт de зп лок, жиалър' каре пептръ жиалтате de бръ ла дініт въквріа чеа маі къратъ, ші ia пзтіт сперінда дълче, къ аспръл ші жиалъпекатъл пеамъл сътъ трекът ва съ чеде зпіт веніторіл тай лін ші ферітіоріл. Атот пзт-рікъл dee, ка сперінда ачеаста съ пі се реалісезе.

Че ne маі рътънеа а пофті, ера на съ фі въ-зт пре тоді антагонітій de фадъ ла соленітатеа ачеаста, съ вадъ ші съ се жиалредъ, към жиалъръніе ромънъл інтереселе сале каре, дакъ с'ар а-така, е гата а ле апъра дн контра орѣ че імпете стреіне. Окіл лор пзтейл ла deckiderea катедреі фаче пептъкъл ачееса овсерваре, къ ізвіреа decsp-цилълай de ei пътънтеан ромънъ кълтъ пеамъл сътъ, de пз жиалрече, dap тодесла рівалізазъ къ а-чееса а бърваділор сътъ decvъліцъ, ізвіторіl de пеамъл сътъ. Ізвіреа ачеаста а маі ліпсіт попорълай постръ астълі ші зтвра летарціе, че жиалъръл зімітіа къ пепъсареа, а періт; ініма лаі сімті ші зімінд пзті къ пзтінъл а пз ажгіде зи веніторіл маі въз.

Барвъ.

*) Ns e adevър, пз тоді сът decrіpіeрагіl de demnіtatea са. — Жи фрънтеа падізінел азен

КАТАЛОГ ЦЕНЕРАЛ

де кърді ромънешти ѝп лібреріа
D. Георгів Ioanid.
(Лукієре.)

Фізіка, історія патралъ ші агріклтвра:

Апеле минерале але църїй побstre, de докторъ Штефан В. Епіскопеску

Історія патралъ, de докторъ Чіхак, тінь-ріть ла Іаші

Курс елементар de агріклтвръ, ші економія рралъ, de Распайл, трад. de Ioan Brezoianu

Карте de Букате, каре конпине 190 ре-де-те de вкнate, алесе ші жицерката de о прієтень а тутврор фетейлор каспічє . .

Мінспеле патрреї, саў конверсадіе асвпра деосевітелор обжекте, din птіншеле па-тврале, фісіче ші астрономіче, комплек-де Dr. Ісліс Бараш ѡп 3 том. (том: ал 2 ші ал 3 супт тіпар.) Том 1 хър-тие велінь

Idem пе хъртие прости

Редимент агрікол зпіверсал, пріп жицер-върші ръспандері de Маркісса de Тра-ванет, трад. de I. Brezoianu

Длъвъдътвръ центръ пръсіреа дзгілор ші крещтереа гъндачілор de матасе, адспа-те ші житокміте пе кліма Църїй ромъ-нешти, de П. Поеарз

Medicina.

Макровіотіка ляй Хофланд, ѡп 2 том. трад. de Dr. Васіч

Анатомія, трад. de Dr. Кредзлеск

Ненінда, трад. de Dr. Bacis

Практика Докторъві de касъ, de Докто-ръ Шт. В. Епіскопеску

Оглінда жицелепчівней, idem

Поваца поъ жицпотріва Холеріи re M. Кі-фалов

Длпріжіторъ de Болнаві, de Докторъ Кредзлеск

върбаці „памїт”, карій жиї дїп опоре а репресента інтереселе падініні сале къ орї че окасівне. — А-поїв „non omnibus est datum adire Corinthum.” Ачейа сънг петмай бмени, дар піч върбаці!

Ped.

Філософіе.

Манзал de філософіе лібрар дєпъ програ- ма зпіверсітъї de ла Паріс din 1840, de A. Делавігне, трад. de Трев. Лазріану	6	30	лєї пр.
Прінципір філософіче, політіче ші тора- ле, de колопелъ de Wais, ѡп 2 том. трад. de ком. К. Гане	27		
Філософія ляй Аїнічіе, de Е. Нотека			

Лецісладівне.

Дрентъл комерчіал, конрінгътор de лецілі- ріле асстріаче, францезе, італіене ші ромънє, de проф. К. Петрович	9		
Курсъл дрентъл чівіл ромън, саў експлі- кареа параграфелор de леціл чівіле дєпъ ордина правілей ляй Карапеа de I. Бър- вътеск	31	20	
Кодъл de леціл, съв D. Іпсіланте, de Ко- стаке Брылоіз			
Регламент пентръ а кавалеріе слажъвъ de фронт	1	5	
Регламент органік	47	10	
Регламент остьшеск, de слажъва інфанті- ріе, традвс din ресените de къпітанъл A. D. Мачедонски	9		
Длтреввіндареа ші формареа поліцелор, de A. Г. Сълакогла	1	5	

Лексікографіе.

Бокавълар роман, спре жицреввіндареа жицелеславлі кърцилор че се тіпърск а- стълі de I. Негліч	15	30	
Бокавълар францезо-романеск, ѡп 2 том., de П. Поеарз, Ф. Арон ші Г. Хіл, пе хъртие прости	47	10	
Idem пе хъртие велінь	63		
Бокавълар ші діалог, ѡп 3 літві, рома- неште, ресените ші тврчеште, de пітра- рэ I. Пасхал	31	20	
Діксіонар ѡп 4 літві, романеште, пемце- ште, латінеште ші зпігреште, тіпъріт ла Біда			
Новестеа ворі, ѡп 2 том.. de A. Hann .		9	

Мъсіка.

Арій націонале ромънє, пентръ піано de Хенріг, тіпъріт ла Виена	13	20	
Граматікъ de мъсіка вокаль, de седп. А. Петріно, тіпъріт ла Іаші 1850	11	10	

Листръківне топраль ші реліціось.

	лєй пр.
Апостол de Іаші, пелегат	40
Idem легат	45
Акадістієр de Monast. Неамдзлай лег. фін .	18
Idem легате прост	10
Ariacimatarе de Іаші, легате	9
Idem de Бэзъѣ	9
Anastasimatarе сквратат, de A. Pann . . .	6 30
Апокаліпсія Сф, Ioan	2 10
Adsparea Domnezeештіор dorme	30
Бібліотека реліціось ші топраль, жп 3 брош., de първт. архім. Dionicie . . .	15 30
Біблія таре, тіпъртъ ла Ст. Петерсбург .	63
Баззл тъсічі вісерічешті, de A. Pann . .	9
Векіл ші позл тестамент, жп 2 томврі .	11 10
Вісія Маічій Domnevlai пострз I. X. (о кар- те de жпкіпъчівлі)	30
Віаца сф. Мітрофан	9
Віаца сф. Dimitrie	2 10
Вътміле въздххвлай	6 30
Доксастар, de A. Pann, том. I.	27
Доіспрече пеалмі	1 5
Елементе de Исторія сф., de I. Brezoianu	
Екстракт din тестаментъ чел векіш, ті- пъртъ ла Сівії	4 20
Епітафия Domnevlai пострз I. X., a доза едије	
Евангелие таре de Сівії, пелегате	45
Іртоюції Катавасієр, de A. Pann . . .	22 20
Катихістія елементар, пентръ треввінда шкобелор прімаре	
Катавасієръ de Сівії, легате	6 30
Кіриакодромеон de Бэзъѣ.	24
Керіграпеон	15 30
Літврій къ Іконоъ de Іаші, коала жптреагъ	
Idem кобла жп 4.	16
Мандал de катихіст топраль ші реліціос .	25
Мінзіле Маічій Domnevlai	10 20
Молітвелнік, de Сівії	40
Обічеіріле Ісаілітеніор ші але крешті- вілор, de пър. арх. Ефросін Потека, лег.	
Охтоіх таре de Бэзъѣ	70
Охтоіх мік de Бэзъѣ, кобла жп онт . .	4 20
Idem de Сівії	4 20
Пресквартаре din історія веківлай ші позлай тестамент	26
Pendekostar de Сівії	56
Псалтиріе de Іаші	40
Псалтиріе de Бэзъѣ	24
Псалтиріе de Сівії, кобла жп 4	16
Idem кобла жп 8.	7
Парасімієр de A. Pann	9
Прівігієр idem	31 20
Параклісъ сф. Dimitrie	2 10
Параклісъ сф. Вінеръ	2 10
Проходвл Domnevlai	4 20
Патіма ші топрета Domnevlai пострз .	7 35
Ръндзіала сф. Літврій, de A. Pann . .	6 30
Рзгъчівне къtre преа съпата Нъскътбрё de Domnevezъ, de A. Pann	2 10
Тріоде mapl de Бэзъѧ, легате	110
Тріоде de Mon. Neamдзлай	85
Херовіко кіонікар, жп 2 том. de A. Pann	15 30
Часлов мік de Сівії	8

Скріері діверсе.

Тълквреа віселор, аднате de маі тълді скріторі векі ші ноі, de Пах. A. Цеа- ноглъ	3 15
Трепетніка	20
Треізей de Фримседъ	14
Карте гічітре, а жппъратвлай Соломон	1

Скріері періодиче.

Кріеръ de земе-сексе, periodvl 2, 3, 4, 5 ші 6, фіекаре волтн	27
Кріеръ романеск, газетъ політікъ, ко- мерчіалъ ші літераръ, пе anії 1832, 1834 ші 1838	
Кріеръ романеск, газетъ administrati- въ, комерчіалъ ші політікъ, пе anії 1831, 1837, 1839, 1840, 1841, 1842 ші 1844	
Блєтін, газетъ офіциалъ пе anії 1834, 1835, 1840, 1841 ші 1842	
Альна ромъеаскъ, de Moldava, газетъ політікъ ші літераръ, пе anії 1838, 1839 ші 1840	
Газетъ de Трансільванія, din anії 1838, 1839 ші 1840	
Газета de Іаші, жптівлать Zімбръ, се фаче авопаціе. Преізл еї пе зп an есте	75
Pe жжиттате de an	40

О М Ъ Д.

Де кътъм пътъ побіла сенчіре,
Акърата мінте, пепт къ 'псевфледіре:

De кътъм корпъл плiн de стрiкъдъне,
Бра, десфръпареа, лакома сенсiсъне :
Омъл е кiар брят.

**Де кътътъм за фапте de тъпвръ креате,
Песте секоли тълці къ глорі къстатае :
Омъл есте тълт.**

Ші — zeime, фантъ ші вряталітате —
Де кътъм към тортреа, към ле стрѣпце тóте:
Омъл е пімік!

ВЪНТЪЛ.

Вънтал д'авреазъ, франзеле ѹскате,
Ка прѣ о супераре din арбор ле бате,
Нѣмаи вергѣ лъсънд;
Вънтал д'авреазъ, пълвереа din флоре
О съфъмъ; алвпгъ порвъ допъ сбре,
Ші а' ласъ лвчind;
Вънтал д'авреазъ, фаче 'н лътне вине;
Нѣма а mea дсрере н'о съфъмъ, — не mine
Ме ласъ пълпгънд!

СЕНЦІЯ МЕД.

Зічей: отъя одать de тóре,
Пере, пълвереазъ немічт;
Нзі ретъне піміка съв сопрэ,
Се десфаче, ка фш ресльціт;
Да 'н патвръ неміка пз пере;
Аста зна і, а мяа тъпгыєре!

Ми пештере те 'нпропації не mine,
Бонде фрнзуа с'а петріфікат;
Бонде осце, лемне, кадавре de cine,
Тóте 'н стъпкъ рече с'а' ттат:
О! аколо піатръ т'ої префаче,
Ші пеçт тімпвя пг те ва десфаче!

Дар' ачеа піатръ ва фі неагръ;
Къчъ пъдіреа ва префігзра;
Воі, де карі пътмай тот кіп се леагъ,
Айдені, айдені ші қатені да еа; —

Ведъвидеа: къ сенция теч нз пе,
Къч! ресенъ! ва ф!, ear дзрепе!

L. Pomany.

О Р Ф Е Л И Н А.

№ 8916
Справедлі велінні,
Че орфана 'паконізраді;
Къчі веі тóте д'єн пърінте
Въ фълці ші 'твъквари.

Была Зея въ татъ
Ши 'п патръ татъ аведі;
Еар' орфана 'п латтеа латъ
Ашиа стъ кэт о ведеш.

Вої de дычea прітъваръ
Че 'пфлореште, въ 'пдблчід!,
Baї! dap mie 'мі e атаръ
Лятеа ші tot che прівіц!.

Къч! ші пасереа че сбъръ
Саре 'н креапъ л'аі ей соуд!;
Дар ей съпт сингрібръ
Фъръ фрац!, пърінд!, неподї. —

О! профанд доріть матъ,
Пертръ тіне ей саспір,
Н'аэл! філад! кет те кіатъ
Съ с'аліне 'н ал тей сін?

Де ештѣ търтъ, а та търте
Че п'ай скрип не тонгмент;
Съ пъ властъм а тое сорте
Ши п' ачен, че л калк, пътъот?

Де ешті віъ, дар тіранъ,
Ал тей лок съ ті фі скриind,
Съ пз те пътеск орфапъ
Щаста явте рътьчинд! —

№ срідеці елемінте
Че трьіді жп присоірі,
Чел че п'аре фраді-пърінте
Пере 'н деспъхждірі !

Ши nemika dela сόрте
Nemik чере таи кз dop:
Декът съ й adзкъ тóрте,
Съ се скапе de отор.

E. Dexeljanz.